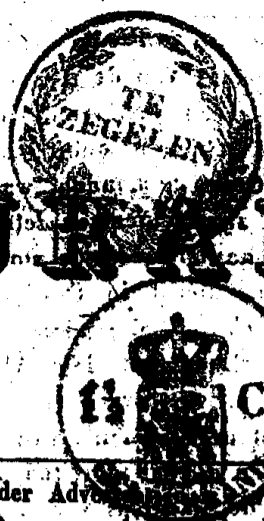

ARNHEMISCHE SCOUWERT.

ZONDAG 18 JANUARI.

De prijs dezer Courant, die geregeld vijfmaal weke wordt uitgegeven, en wel op Dingsdag, Vrijdag, Zaterdag, Zondag, Maandag, Dinsdag, Vrijdag en Zaterdag, is 1/4 in de driehoeken.

De prijs der Advertentie van een tot vijf regels, f 1.00, en voor elke regel daarboven 20 centen, behalve 35 centen zegelregt, voor elke plaatsing.

Buitenlandseke Berichten.

TURKIJE.

Konstantinopel, 24 dec. De vorige week hadden de vertegenwoordigers der vijf groote mogendheden eene conferencie ter zake van Syrië. Men besloot, om aan de Porte eene collectieve nota te doen geven...

DUITSCHLAND.

Leipzig, 14 jan. Naar aanleiding van een gezegde van staatsministers von Könnert, dezer dagen in de...

verlicht, hun zal opgesteld worden. In eene kleinere zaal zijn boeken en geschriften ter lezing voorhanden, gelijk mede papier, pennen en inkt...

De Weser Zeitung meldt, uit Stuttgart van 8 januari: Z. K. H. onze kroonprins zal zich naar Palermo begeven. Binnen kort zal men vernemen, dat er eene verloving tusschen Z. K. H. en H. Keiz. H. de grootvorstin Olga, van Rusland is tot stand gebracht.

FRANKRIJK.

Paris, 24 jan. Verschillen-bureaux hebben het onderzoek van het budget voltooid; en zullen morgen en overmorgen hunne commissarissen kiezen...

Men wil weten, dat ons kabinet instructien heeft gegeven heeft gezonden om de noodwendigste onderhandelingen betreffende de wederzijdsche erkenning van den letterkundigen eigendom in beide landen te verhaasten...

Hel dagblad l'Agérie berigt, dat de maarschalk Bugeaud vertrekt naar Algiers al terugkeerende...

De Afrikanaantocht ambassadeurs zullen hier weltra geen weldaamheid meer zijn; ook die van Tunis...

Paris, 26 jan. De Kamer der Deputeerden heeft de voorstellen over het ontwerp adres van de Kamer op de kroonprins in de richting van gisteren, zijnde vier eerste paragrafen aangenomen...

dit traktaat hevig bestonden. Hij bewees, dat de gedonden door den hertog de Braganza ter verdediging van dezelve aangevoerd, altoegelijk ongegrond waren...

post het woord op over de kwestie van de Flalarivier.

BELGIË.

Brussel, 25 jan. Na de versending van de sectien, eergisteren, van het ontwerp van wet tot wijziging en verhooging der rechten van invoer uit Nederland en Nederlandsch Indië...

De voorlezing van het eerstgenoemde wets ontwerp, (gelijkvormig, zoo als in zijn vorigen gemeld is, aan den reeds alhier bij koninklijk besluit van den 12ten dezer genomen maatregel), was voorgeschied door een breedvoerig exposé van den minister van buitenlandse zaken...

Binnenlandsche berichten.

's Gravenhage, 26 Jan. De heer W. Schleiter, benoemd tot consul van de Nederlanden te Hakti, heeft den 25sten november ll. vanden voorzitter Pierrot het exequator bekomen, onder voorwaarde, echter zijn verblijf te Capes te houden, waar het hoofd van het gemeenbest zijnen nieuwen zetel wil vestigen.

— Op het in aanbouwe zijnde stoomschip *Batavia*, bestemd voor de dienst in Oostindië, is benoemd een bekwame machinist, aan wien zal worden verleend den rang van machinist der 1ste klasse met de daaraan verbonden inkomsten, overeenkomstig de daaromtrent bij het departement van marine bestaande bepalingen. Men dient zich ten spoedigste aan te melden bij het departement van koloniën te 's Gravenhage.

— Reeds vroeger is melding gemaakt van een belangrijk werk, hetwelk de heer Sandelin, staatsraad in buitengewone dienst, in het licht geeft onder den titel van: *Répertoire Général d'Économie Politique, ancienne et moderne*, enz. Thans verneemt men, dat de eerste afleveringen van dit werk, den 12den maart aanstaande het licht zullen zien en dat deze eerste uitgave van twee tot twee maanden door vijf afleveringen zal gevolgd worden, zoodat de twee eerste deelen van dit werk ieder, omstreeks 700 bladzijden beslaande, den 12den december aanstaande in het licht zullen verschenen zijn. Het *Répertoire Général*, uit vijf deelen zamengesteld, en bevattende meer dan 3500 bladzijden, groot octavo, in twee kolommen, zal vóór het einde van het jaar 1847 geheel worden uitgegeven.

— Het provinciaal gerechtshof in Zuid-Holland, kamer van strafzaken, heeft heden een wat het stelsel betreft, belangrijk arrest gewezen, in de zaak van G. van Dijk, landbouwer te Kalalagen, beschuldigd van twee diefstallen van vee uit de weide. Het hof, als wettig en overtuigend bewezen aannemende, dat de diefstallen, zoodanig als zulks uit het getuigenverhoor, enz. bleek, werkelijk waren gepleegd en de gestolene schapen zich bij den beschuldigde bevonden, ofschoon dan ook de merkteekenen ten deele ontzigtbaar waren gemaakt, heeft nogtans niettegenstaande hij het bezit derselve niet heeft kunnen verstaan, gebourdeeld, dat het wettig en overtuigend bewijs niet bestond, dat de beschuldigde de hoofddader was; en denzelven als medeplichtige beschouwende, hem veroordeeld tot 1/2 uur tepronkstelling en 6 jaren inthuisstraf. In *casu* werd dus een medeplichtige veroordeeld, zonder dat de hoofddader bekend was.

— Dezer dagen is door de raadkamer van het provinciaal gerechtshof in Zuid-Holland, naar de openbare terechtzitting van hetzelfde hof verwezen de persoon van G. Fröhlich, oud 46 jaren, geboren te Seeligenstadt, keizerlijk akker gedetineerd, beschuldigd van bigamie; dat de, van tijdens hij door den band des huwelijks verbonden was, een tweede huwelijk te hebben aangegaan.

Uit de instructie dezer zaak moet gebleken zijn, dat de beschuldigde op den 15den maart 1843 te Hagen, waar hij den 15den november 1842 was gearriveerd, een huwelijk heeft gesloten met M. S., blijkens extract van de registers van den burgerlijken stand; dat later, na het vertrek van den beklagde naar Duitschland, bijeten van daar zijn aangekomen, waarvan de inhoud deed zien, dat de beklagde te Hilbringen, nabij Merzig in Pruisen mede een vrouw had; dat, bij nauwkeuriger onderzoek, is gebleken, dat de beklagde op den 15den maart 1843 te Trier, nabij M. S. in het huwelijk heeft gesloten, gelijk uit het medeblijkt uit een extract uit de huwelijks registers der stad Trier, insgelijks ten processe voorhanden; dat deze M. S. werkelijk nog in leven is en te Hilbringen woonachtig, zonder dat blijkt, dat dit in Duitschland, ten jare 1823, gesloten huwelijk, immer is opgeheven, en dat eindelijk de beklagde geen na de registratie zijner zaak naar den procureur-generaal in handen der justitie gekomen is.

— De heer H. G. Buisson, vreeschouwer alhier woonachtig, op de langte van Sakenkenschans door twee met steenen geworpen personen aangerand, die na hem verscheidene speelden te hebben toegelaten, is nadelijk door eenen mishap te zijn het onderlijf van den grond nabij de brug de aangerande moord, hetgeen te schreeuwen, waarna van der overlaten hem met zijnen eigen

halsdoek poogde te verwerpen, terwijl de andere booswicht hem middelerwijl het geld, omstreeks f60 afnam; hierop wierpen zij hem in de vaart en namen toen de vlugt.

De ongelukkige zoude hier stellig beweken zijn, indien hij niet eenigen tijd daarna door twee voetgangers gelukkig ware gered.

Het is te hopen, dat het der ijverige justitie spoedig moge gelukken, deze twee boosdoeners op het spoor te komen.

Rechtszaken.

Extract uit het vonnis
In zake het Openbaar Ministerie
tegen

K. van Huisst, Uitgever van de: *Kritiek der Troonrede, Bijwagen tot den Utopisch-Politischen Snelwagen.*

De arrondissement-regtbank, zitting houdende te Zwolle, hoofdplaats der provincie Overijssel, correctionele terechtzitting, enz. enz.

Overwegende nu, wat de zaak ten principale betreft, dat in dezen de vraag in regten is, of de brochure in kwestie: *Kritiek der Troonrede, Bijwagen tot den Utopisch-Politischen Snelwagen*, gedrukt, uitgegeven en verspreid door den beklagde, getoet aan de bestaande wetsbepalingen werkelijk de strekking heeft, om den persoon des konings boosaardiglijk en openbaar te smaden, honen en te lasteren, en de waardigheid en het gezag van den koning aan te randen en zulks niet slechts in het algemeen door derzelver geheelen inhoud en samenhang, maar ook in het bijzonder door verschillende daarin voorkomende zinsneden op zich zelf.

O. daaromtrent, dat op bladzijde 1 van dat stuk, de troonrede, waarmede de koning de tegenwoordige zitting der Staten-Generaal heeft geopend, worde genoemd een *schaamteloos staatsstuk*, hetgeen van *stuitende aanmatiging*, en *officiële logentual* overvloed; dat op bladz. 2, op eenen spottachtigen toon wordt beweerd, dat Zijne Majesteit onze moedertaal niet magtig zoude zijn.

Dat op bladz. 4 wordt gezegd, dat de lezing der troonrede, den bijval, dat de koning dit jaar werkelijk in plechtige zitting, eene openings rede zoude houden, in *afkeuring* en *verontwaardiging* deed overgaan en dat het beter ware geene dan zoodanige woorden tot de vertegenwoordiging des volks te spreken.

Dat op bladz. 7 wordt beweerd, dat wij door het bezoek des konings, bij Hare Britsche Majesteit, voor ons *schande* en *vernedering* zouden hebben ondervonden.

Dat op bladz. 14 den koning eene *ergerlijke aanmatiging* wordt toegeschreven, en de overwegingen van Zijne Majesteit, om bij het zwijgen der vertegenwoordiging op de openingsrede van het vorige jaar thans wederom haar midden te komen, en eindelijk:

Dat op bladz. 15 Z. M. woorden in den mond worden gelegd, waardoor hij aan de vertegenwoordiging des volks zoude hebben te kennen gegeven, dat hij, zonder zich aan die vertegenwoordiging te storen, den door hem ingeslagen weg zoude vervolgen en dat met algemeene verkraclung der grondwet zoude willen regeren.

O. dat zoo in al deze zinsneden en zinsneden als in den geheelen inhoud van die geschrift, de bedoeling der schrijvers klaarblijkelijk doorstraalt, om den persoon des konings boosaardiglijk te smaden, te lasteren, te honen en te lasteren, en de waardigheid en het gezag van den koning aan te randen; en dat de beklagde, door de afkeuring en verontwaardiging van den koning, en het opgehooven worden, smaden en lasteren van den persoon des konings, door in de laatste dagen van oktober, of in het begin van november 1843, te Kampen in 1843, gedrukt, uitgegeven en van daar verspreid een brochure, getiteld: *Kritiek der Troonrede, Bijwagen tot den Utopisch-Politischen Snelwagen*, te koop te brengen bij K. van Huisst, door welke brochure en bijzondere daarin voorkomende zinsneden, de persoon des konings is gesmaad, gehoond of geteisterd, en de waardigheid en het gezag van den koning aan te randen; waarmede de beklagde, door artikel 1 van het koninklijk besluit van den 24sten januari 1814, (Staatsblad, no. 17) en artikel 225 der grondwet.

O., dat, wat men dan ook aan zijde van den beklagde moge hebben aangevoerd, dat de troonrede eene regerings-aete zoude zijn; dat daarvoor niet de koning, maar hoogstdezelfs ministers verantwoordelijk zouden zijn, en dat deze geheele kritiek niet tegen den persoon des konings maar tegen de ministers ware gericht, zulks in dezen als geheel onjuist onwaar moet worden geacht te zijn, daar toch *de facto* als *jure* het er voor moet gehouden worden, dat deze troonrede een stuk is van den koning zelve geëmaneerd, door hem van den troon uit eigen beweging uitgesproken en bij geene wet bevolen, waarvoor dus geen minister verantwoordelijk kan zijn, al is het dan ook, dat de vorst bij die reden aan den volke verslag doet, wat door zijne ministers is verrigt, of wat deze voornemens zijn in het belang der natie verder te verrigten. De troonrede in kwestie, al moge die al door den koning zelve niet gesteld zijn, is regtens als een stuk afgeen van de koning te beschouwen en de Kritiek door den beklagden gedrukt, uitgegeven en verspreid, moet de wat men ook in het algemeen over de onschendbaarheid des konings mogt hebben in het midden gebracht, beschouwd worden als tegen den persoon des konings te zijn gericht, en zulks niettegenstaande men de schijn mogt hebben aangenomen, als of men daarmee alleen de ministers en niet den persoon des konings zoude hebben kunnen of willen beleedigen.

O., dat de beklagde als drukker en uitgever van de kwestieuse brochure, bij zijne weigering om de schrijver daarvan te noemen, dus alle verantwoordelijkheid van dat stuk moet geacht worden te hebben op zich genomen, en er dus terecht in deze tegen hem is geprocedeerd te worden; terwijl er ook geene termen aanwezig zijn, om aan te nemen, dat in dezen bij hem geen *animus injuriarum* zoude hebben bestaan, daar toch die *animus* bij den schrijver blijkbaar, door het *vrijwillig* drukken, uitgegeven en verspreiden van dit werkje *jure* moet geacht worden ook bij hem aanwezig te zijn.

O., dat de feiten van den beklagde ten laate gelegd, en zoo door de bekentenis van den beklagde als door de positie der getuigen, wettig en overtuigend bewezen, derhalve behoeven te worden gequalificeerd:

1o. Het boosaardiglijk en openbaar door middel der drukpers en het verspreiden van het gedrukt werk, aanranden van de waardigheid en het gezag van den koning, en

2o. Het openbaar smaden, te lasteren, te honen en te lasteren van den persoon des konings;

O., dat deze feiten vanbedrijven daartussen, waartegen is voorzien bij artikel 1 der wet van den 17den 1830 (Staatsblad, no. 15) in verband met artikel 1 van het vorstelijk besluit van den 24 januari 1814 (Staatsblad, no. 17) en artikel 225 der grondwet, en artikel 225 der grondwet.

Gezien geweld artikel 1 der wet van den 17den 1830 (Staatsblad, no. 15), luidende:

Mede gezien artikel 4 van het vorstelijk besluit van den 24sten januari 1814 (Staatsblad, no. 17), artikel 225 der grondwet, en artikel 90 en 94 van het Wetboek van Strafrecht.

Bestuursde in naam en van wege des koning:

Ontsegt aan den beklagde K. van Huisst, dat hij aangevoerde exceptie, van niet onvankelijkheid.

Verklaart K. van Huisst schuldig aan het boosaardiglijk en openbaar aanranden van de waardigheid en het gezag van den koning, en het opgehooven worden, smaden en lasteren van den persoon des konings, door in de laatste dagen van oktober, of in het begin van november 1843, te Kampen in 1843, gedrukt, uitgegeven en van daar verspreid een brochure, getiteld: *Kritiek der Troonrede, Bijwagen tot den Utopisch-Politischen Snelwagen*, te koop te brengen bij K. van Huisst, door welke brochure en bijzondere daarin voorkomende zinsneden, de persoon des konings is gesmaad, gehoond of geteisterd, en de waardigheid en het gezag van den koning aan te randen; waarmede de beklagde, door artikel 1 van het koninklijk besluit van den 24sten januari 1814, (Staatsblad, no. 17) en artikel 225 der grondwet.

Uitgevoerd en

Benige beschouwingen over het straf

arrest van den 16den februari 1844.

H. G. Buisson.

De vrienden van het openbare recht, welke de geslagen vanden der ziele pers, welke op geene de wijze thans eenige strafverordening tegen de *Rechtspraak* en de *Kritiek der Troonrede*, met eenige deeling tot vijandige verkering tegen de regering en de gevers van de kroon, hebben, met hetzelve, door

(1) Hooger, ik bij het eerste zenden de *Rechtspraak* werd door de regter der rechtbank te Zwolle, te ik geene reden kon vinden terug te komen, ik kom op dat vonnis terug.

handelingen der regering uit van 's konings ministers; de koning zelf bestuurt niet; die ministers zijn verantwoordelijk aansprakelijk, strafbaar zelfs voor elke onregmatige daad; de koning is boven die verantwoordelijkheid, die aansprakelijkheid, die strafbaarheid verheven; hij kan als koning geen kwaad doen; hij is alzoo tevens onverantwoordelijk en onschendbaar. Maar zijn nu de ministers verantwoordelijk en de koning niet, dan mag men geene daden van regering op zijne rekening stellen, enz.

Vvel verre dus van de stellingen van den Leidschen hoogleeraar te bestrijden, beaamt de heer DEN TEX die volkomen. Ook omtrent de gevolgtrekking daaruit door den heer ТЮДОВСКИЕ afgeleid, dat namelijk nimmer een beleedigend oordeel over eene regeringshandeling den persoon des konings treffen kan, schijnt Z. H. G. het eens; althans Z. H. G. bewaart daarover het stilzwijgen, en uit het verband van het vroeger gezegde met de hierboven staande woorden kan men dat regstreeks afleiden.

Vij hebben opzettelijk onze eigene beschouwingen omtrent het beginsel, waarop de bedoelde beslissing van den Hoogen Raad scheen te rusten, achterwege gelaten, en de woorden van mannen aangehaald, welke groot gezag hebben in de regtskundige wetenschap. Dat gezag stellen wij tegenover het gezag van den Hoogen Raad, om evenwigt te erlangen. Ie schaal slaat ten eenemale naar onze zijde over, als men let, dat bij dat gezag door ons aangevoerd, om omstootelijke argumenten gevoegd zijn, terwijl zij, welke zich vastklemmen aan die uitspraak van den Hoogen Raad, niet een enkel argument, noch van dien raad, noch van hetzelfde afkomstig, kunnen bijbrengen. Trouwens, wij gelooven bovendien, dat zij zich deernlijk vergissen, indien zij meenen, dat de Hooge Raad in die vlugtige overwegingen uitspraak heeft willen doen over een zo gewichtig beginsel, als waarvan hier de rede is, en dat zij tot grondslag van die uitspraak willen maken. Wij gelooven, dat de Hooge Raad dat geheele beginsel heeft ter zijde gelaten; de aanklagt liep over zoo vele punten te gelijk, en zijne beslissing werd over zoo vele belangrijke regtskwessien tevens gevraagd, dat het niet moet verwonderen, als hij bij deze punten, welke niets afdeden tot de schuld of onschuld der beklagden, niet is doorgedrongen tot de beginselen, en het oog niet heeft gehad op de gevolgen, welke men uit de beslissing deswege zou kunnen afleiden. Men leze het arrest van 16 februari 1841 in zijn geheel, en het wordt duidelijk, dat de overige talrijke regtskwessien en punten van aanklagt zoo zeer de aandacht hebben getrokken, dat het onderwerpelijk punt, hetwelk voor die beklagden van Hoogen Raad geen belang was, geheel is over het hoofd gezien.

Immers, over hne vele punten tegelijk liep de beslissing van den Hoogen Raad. Ten eerste over beweerde schending der artikelen 206, 210 en 211 van het Vwetboek van Strafvordering, als zoude de eerste regter zich niet hebben verklaard omtrent het bewezene der feiten. Ten tweede, dat diezelfde regter niet zou hebben beslist of *bolx des bewust* zich zou hebben medeplichtig gemaakt. Ten derde, over een gebrek in den vorm, daar het hof van Groningen op het niet strafbare van sommige feiten eene vrijspraak, in plaats van ontslag van regtsvervolging had uitgesproken, waarin echter de Hooge Raad in casu geen gezamen grond tot cassatie zag. Ten vierde, werd beslist door den Hoogen Raad, dat de uitdrukking van *outrages par paroles* uit artikel 222 van het Vwetboek van Strafrecht, uitsluitend doelt op woorden door den mond voortgebracht. Ten vijfde, werd daarbij beslist omtrent de medeplichtigheid van sonus. Ten zesde, werd bij uitvoerige motieven het beginsel vastgesteld, dat de drukker of uitgever niet aansprakelijk is, zoodra de schrijver bekend is. Ten zevende, over de hoofdaanklagt tegen *MEEREN* en *BOLT*, bestaande in het aanheffen der kreeten op de kermis van: *Weg met den koning!* enz. Ten achtste, over de toepassing van artikel 3 der wet van 1 juli 1830 op een artikel van *MEEREN*, waarin hij de ongehoudenheid beweerde der burgers tot het betalen der belastingen, en waardoor hij misdien de verbindende kracht der wetten zou hebben aangerand. Ten negende, over de vraag of het openbaar ministerie ambtshalve bevoegd was eene strafvordering in te stellen ter zake van laster tegen een burgemeester enz. enz.

Over al die punten had de Hooge Raad bij het vermelde arrest uitspraak te doen; hoe zou men dan verlangen, dat ook op hetgeen daár slechts eene bijkomende omstandigheid was, deszelfs geheele aandacht gevestigd werd?

Een enkel arrest vormt geene jurisprudentie — hoeveel te minder dan eene enkele vlugtige overweging uit een arrest, welke geheel op den achtergrond werd gesteld, door vraagpunten van meer gewigt.

Vij kennen maar twee beslissingen uit dit arrest, welke bij volgende arresten als jurisprudentie zijn aangenomen, namelijk, het beginsel, dat de drukker of uitgever niet aansprakelijk is, als de schrijver bekend is, en dat ieder ambtbaar begrepen moet worden onder de openbaar gestelde magten, bedoeld bij artikel 22 van het Vwetboek van Strafvordering. Vij zullen wellicht straks in de gelegenheid zijn om aan te toonen, dat zij omtrent verscheidene punten, in dat arrest voorkomende, eene geheel verschillende jurisprudentie heeft gevestigd.

Vij hebben getracht aan te toonen, dat men zich ten onrechte beroept op een beginsel, aan hetwelk wij meenen, dat de Hooge Raad bij zijne uitspraak niet heeft gedacht en hetwelk wij dus als ondergeschoven beschouwen.

Vij zullen pogen uit eene ontleding van die uitspraak zelve aan te toonen, dat zij inderdaad niets bewijst, en vooral, dat zij alle toepassing mist op de tegenwoordige strafvorderingen.

De eerste stelling van den Hoogen Raad, dat de uitgedrukte veronderstelling van leugentaal te spreken, op zich zelve hoopend en beleedigend is voor dengeen, ten aanzien van wien die veronderstelling wordt uitgedrukt, moge in het gegeven geval iniat zijn geweest, — in het algemeen bevoegt hij niets, daar zij te veel zou bewijzen. *Qui nimis probat nihil probat.*

Hoop en beleediging, dit zal wel geen betoog behoeven, moet iemand treffen in zijn karakter, in zijne eer. Hoop en smaad bestaap in het toedichten van bepaalde ondeugden of zwerftale eigenschappen, of ook in het toevoegen van bepaalde scheldwoorden, waardoor men gekrenkt wordt in zijne eer en goeden naam. Nu is het zeer waar, dat men iemand eene verachtelijke eigenschap, eene ondeugd, toedicht, hem gevolgelijk *hoont*, wanneer men verklaart, dat

hij een leugenaar is, maar dit is niet altijd waar, wanneer men zegt, dat hij een leugen vermeld heeft. Men moet hier onderscheiden of men zijn karakter, zijne eer, trek, — dan wel, of men zijne kennis en wetenschap heeft verwijfeld. Vraakt men zijne goede trouw en beticht men hem van opzettelijke logens, dat is van bedrog, dan treft men ongetwijfeld zijn karakter; maar vraakt men zijn verstand en zijne wetenschap, zoodat men aanneemt, dat hij ter goeder trouw, uit dwaling des verstands, eene onwaarheid verkondigt, dan zal niemand daarin zeker iets beleedigends zien.

Vij willen een voorbeeld stellen. Zou iemand beweerde, dat de drie hoeken van een driehoek eene rechte hoek uitmaken, en men hem toevoegde: *Mijn vriend, gij vertelt daar eene wiskundige leugen*, zou hij zich dan gerechtigd achten tot het instellen eener acte van injurie? — Immers neen; want men legt hem geen bedrog, te laste, men hoort hem niet in zijn karakter; men maakt hem opmerkzaam op eene dwaling des verstands. Als iemand u verhaalt, dat uw vriend gestorven is, wien gij eenige oogenblikken te voren nog gesproken hebt, dan zult gij hem zonder het minste denkbeeld van beleediging terstond toevoegen: *dat is een groote leugen; wie heeft u dat verteld?* — Gij zult die woorden den Jabsbode niet beleedigen, want gij zult hem geen opzettelijk bedrog toedichten; maar zijne dwaling aan eene vergissing, aan een gerucht toeschrijven. Ik benimmer mij zelfs een minnedichtje, waarin het verwijt van leugens te vertellen, tot een compliment werd. Het doel dier *blieve leugens* was daar namelijk eene vergissing voor den minnaar. En als wij onzen kinneken de versjes van VAN ALPHEN in handen geven, waarin KLAASJE tot PIETJE zegt: *PIETJE, als gij niet wilt degen, Dan verschijnt de zwarte man.*

En PIETJE antwoordt: *KLAASJE, foet dat is een leugen; Laat hem hooren als hij kan.*

Gelooven wij dan onze kinderen te oefenen in strafbaren hoop en smaad? — Immers neen, KLAASJE zou geene actie van injurie tegen PIETJE hebben, die hem niet verwijt van met bedriegelijk oogmerk een leugen te vertellen, hem dus niet krenkt in zijne eer en karakter; maar alleen de dwaling van zijn verstand, het geloof aan den zwarten man, eene onwaarheid eene leugen noemt.

Nam men evenwel de stelling van den Hoogen Raad gaaf aan, dat de onderstelling van leugentaal te spreken honderd is voor hem ten aanzien van wien men die onderstelling uitdrukt, — dan zou men het arme PIETJE behoorlijk voor vijf jaren in den kerker laten boeten voor zijn ongelooft aan den zwarten man, — mits natuurlijkerwijze in dat geval KLAASJE koning ware, of een zoon of kleinzoon van vorstelijk bloed.

Die eerste stelling van den Hoogen Raad, welke sommige zoo gaarne uitgebreid en algemeen gemaakt wenschten te hebben, bewijst dus reeds op zich zelve niets, omdat zij te veel bewijst. Hadde wij ongelijk toen wij deze overwegingen vlugtig noemden?

Deze vlugtig neergeschreevene, niets bewijzende stelling achtte niettemin het openbaar ministerie te Zwolle zich bevoegd regstreeks toe te passen op de zinsnede der Kritiek der troonrede: *Den koning wijten wij noch de stuitende aanmatiging, noch de officiële logentaal, waarvan dat stuk (de troonrede) overloeft;* en uit kracht derzelve eene veroordeeling te vragen. Het is waar, de Hooge Raad achtte de veronderstelling van logentaal slechts honderd voor hem, *ten aanzien van wien die veronderstelling is uitgedrukt*, en bij de aangehaalde woorden wordt juist verklaard, dat men die officiële logentaal den koning niet wijt; maar men honde onder het oog, dat het, volgens de beschouwing van den heer ARBURIUS, zoo als wij in het nummer dezer courant van den 14den laatstleden aantoonde, volmaakt hetzelfde is of men enig verwijt aan een opstel doet, dan wel aan den persoon die het voorleest of zou voorlezen, al is het ook, dat men dien voorlezer geheel vreemd aan dat opstel acht. Immers zegt ZED. Achtbare: welke kritiek zijner rede moet bij de juridische beschouwing worden aangemerkt, als in zijne tegenwoordigheid *hoogst denzelfden toegevoegd*. Het gezegde dus, *de troonrede behelst officiële logentaal*, zou geheel hetzelfde zijn als: *Uwe Majesteit behelst officiële logentaal*. Laten wij ons voor een oogenblik eens stellen op zulk een hoog standpunt van juridisch doorzicht, dat deze gevolgtrekking ons helder wordt, — zijn wij, ook dan nog, niet verplicht onderzoek te doen naar den aard van het verwijt? Zijn wij ook dan zelfs niet verplicht, naar hetgeen ik hierboven betoogd heb, uit te voochen of onder die officiële logentaal verstaan wordt opzettelijk bedrog, dan wel dwaling van verstand en wetenschap? Heeft een beklagde geen recht, dat onderzoek te eischen?

Ziehier wat er, bij eenige ontleding, wordt van de toepasselijkheid van dat te hulp geroepen arrest van den Hoogen Raad.

De tweede stelling, dat de beschuldiging van de grondwet te verkrachten mede honderd is voor hem, tegen wien die beschuldiging is gericht, — om wij met stilzwijgen voorbij, dewijl daarvan hijs geen sprake is. Het zou er ook hier, meenen wij, al weder op aankomen, of die beschuldiging opzettelijke verkrachting ter grond heeft, dan wel verkrachting uit dwaling en onwetendheid. Als men het betoog voert, dat een door den minister contrasigneerd besluit ongrondwettig is, den minister dus eene overtreding den grondwet verwijt, geloof ik niet dat het openbaar ministerie eene strafvordering zal instellen. Indien men echter zijn verwijt subjectief tegen den minister richt, hem ten laste legt dat hij opzettelijk, uit heerschzucht, bij voorbeeld, de grondwet overtreedt, dan ontvaard ongetwijfeld ons verwijt in hoop of laster. Maar als men eenvoudig zijn besluit aan de grondwet toetst, en bij hem dwaling of onbedreueheid veronderstelt, vervalt alle denkbeeld van injurie, omdat wij zijn karakter niet treffen. Ook deze stelling van den Hoogen Raad bewijst te veel, en derhalve niets.

Vij komen tot de derde stelling, aan welke ongetwijfeld de vijanden den vrije pet het meeste gewigt hechten. Zij is deze:

„Dat de persoon des konings is gehoord, naardien de koninklijke boodschap, gevoegd bij een aan de Staten-Generaal aangeboden ontwerp van wet, door den koning aan die vergadering wordt ingezonden, en bij gevolg de veronderstelling, dat in die boodschap leugentaal zoude zijn vervat, is honderd voor den koning.”

Deze stelling schijnt te rusten op het beginsel, dat de persoon des konings door het oordeel der handelingen niet regering bereikbaar, of onverantwoordelijk is, welk beginsel wij met de woorden, met het gezag en vooral met de argumenten van de hoogleeraren *WONSTERS* en *DEER* reeds geveegaam thomen ontzondwd te hebben. Wij zeggen, dat die stelling schijnt te rusten op dat beginsel, want wij kunnen niet aannemen, dat de Hooge Raad, waarop het oordeel hebbe gehad, en de heillooze gevolgen van dat beginsel hebbe gewild. Wij herhalen, dat men, naar onze meening, te veel gewigt hecht aan deze stelling; wij zien daarin niets anders dan eene sluytge, weinig doordachte, bevestiging van de Groningsche mispraak, welke, wat de toepassing der straf betrof, te veel te veel was bekrachtigd.

Maar gesteld, dat men aan deze stelling al het gezag moest toekennen, dat men anders aan de beslissingen van den Hoogen Raad (recht, welke gevolgtrekking kan men er dan nog uit afleiden voor de tegenwoordige proceduren?

In dat arrest is sprake van eene koninklijke boodschap in de thans aantagige strafvorderingen van eene troonrede. Bij het arrest van het hof van Groningen was feitelijk beslist, dat met het verwijt van leugentaal kennelijk de koning bedoeld was. De tegenwoordige verwijten tegen de troonrede treffen kennelijk de ministers.

Vij maken onderscheid tusschen eene koninklijke boodschap en eene troonrede, hoewel wij nogtans vaststellen, dat ook het oordeel over de eerste, als regeringsdaad vrij staat. Eene koninklijke boodschap wordt bij de ontwerpen van wet gevoegd ter veldbening aan het grondwettig voorschrift, en ten blyke, dat de koning zijn zegel hecht aan het ontwerp, of liever, dat hij zelf dat aanbiedt. Immers hebben niet de ministers het recht wetten voor te stellen, maar wel de koning. Als bewijs nu, dat het voorstel van Zijne Majesteit zelve uitgaat, voegt hij daarbij eenen brief, afkomstig uit zijn kabinet, door hem persoonlijk onderteekend, in den gewonen vorm, waarin een vorst aan zijne onderdanen schrijft, eindigende met de sacramentele woorden: *En hiermede bevelen wij U Edell Mogenden in Godes heilige bescherming.* In den regel gelooven wij, dat de ministers vreemd zijn aan die geleidende boodschappen hunner wetsontwerpen, welke boodschappen meestal slechts uit weinige woorden bestaan. De ministers dienen hunne ontwerpen aan het kabinet des konings in; en van daar worden dezelve aan de Staten-Generaal verzonden; evenzeer als de Staten-Generaal na aanneming of verwerping, de wet of de mislukte wet met de gebruikelijke formule aan dat kabinet terugzenden. *Facto* bestaat bij er ons veel meer grondom eene koninklijke boodschap voor het werk des konings te houden, dan eene troonrede, hoewel ongetwijfeld de kroon niet te min jare boven alle verantwoordelijkheid ook van de eerste verheven behoort te zijn. Maar die klaarlijkheide onderscheidt schijnt meenen wij, alle gevolgtrekking van de eerste tot de laatste af. Eene troonrede is het verslag van den toestand des lands in alle vakken van bestuur, en een overzigt van hetgeen daarin geschied is, en geschieden moet. *Facto* wordt *facto* in den ministerraad vastgesteld; wordt geheel ander doeleinde aan de Staten-Generaal medegedeeld, worden aan hunne beoordeeling onderworpen, en onderworpen doe een antwoord. Die troonrede dient als volkshandeling het geheele regerestelsel.

Eene geleidende boodschap van een wetsontwerp wordt bedaardelijk ter zijde gelegd; dat wetsontwerp zelve wordt gewoonlijk opgehelderd door eene memorie van toelichting uit het ministerie afkomstig; en hiermede kan men eene troonrede gelijk stellen; wat eene memorie van toelichting is voor een speciaal wetsontwerp, is de troonrede voor het regerestelsel in het algemeen. Zoo veel dus eene koninklijke boodschap van eene memorie van toelichting verschilt, verschilt zij ook van de troonrede. Ook uit dien hoofde meenen wij, kan het straf-arrest van den Hoogen Raad van 16 februari 1841 — al wilde men daaraan ook volkdelig gezag toekennen — niet den minsten grond van gevolgtrekking voor de tegenwoordige strafvorderingen geven.

Advertentien.

Heden beviel zeer voorspoedig van eenen wetsgeschapen Zoon, *P. J. LA CHAPPELLE*, geliefde echtgenoot van *Tusschen* den 15den Januarij *TR. SCHAEERMANN* 1846. *Burgemeester*

Im April 1846 van de Westervoort aan de men druyven en andere vruchten, welke behalve *BIKENBOON*, aangegedruvier en veertig Voet.

Diegenen, die vermeenen moglen er recht op hebben, kunnen denzelfden *Westervoort* 15 januarij 1846.

Marktprisen

Arnhem, 16 Januarij, 1846. *Oude Weit* van f 00.00 tot f 0.00; *Nieuwe Weit* van f 8.00 tot f 11.00; *Rogge* van f 8.10 tot f 8.00; *Boekweit* van f 7.00 tot f 8.25; *Garst* van f 5.00 tot f 5.50; *Witste Haver* van f 0.00 tot f 00.00; *Roothaver* van f 2.00 tot f 2.25; *Witte Boonen* van f 00.00 tot f 00.00; *Puurde Boonen* van f 6.50 tot f 8.50; *Graauwe Ervten* van f 00.00 tot f 00.00; *Groene Ervten* van f 16.25 tot f 00.00; *Witte Ervten* van f 0.00 tot f 11.00; *Koolzaad* van f 00.00 tot f 00.00; *Avendaad* van f 00.00 tot f 00.00; *Klaverzaad* van f 00.00 tot f 00.00; *Aardappelen* van f 3.75 tot f 5.00; *Boter* van f 0.75 tot f 0.80 per pond.

Westerhooge te Arnhem. Den 17. Jan. 2. El. 1. Palm. 5. Duim. gew. Ogot. 1846. Te Arnhem, bij G. A. THIBME, Boekdruker.